

Kunskapsunderlag för hållbarhetsanalys

Regional utvecklingsstrategi Kalmar län – med utblick mot 2040: Klimat att växa i

I framtagandet av denna strategi har Region Kalmar län bedömt och diskuterat hållbarhetsfrågor i ett tidigt skede. Detta för att säkerställa att strategin leder till social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet, i enlighet med målen i Agenda 2030 och till nytta för såväl länets invånare som vår gemensamma miljö och människor i andra delar av världen. Nu och i framtiden.

Samtliga delmål i Agenda 2030 har analyserats för att kunna peka på vilka mål som har de tydligaste kopplingarna till respektive kraftsamlingsområde. Hållbarhetsanalysen visar även hur länet genom den regionala utvecklingsstrategin bör agera för att bidra till varje mål.

I kunskapsunderlaget till hållbarhetsanalysen kopplas också andra regionala strategier och handlingsplaner till målen och även uppföljande indikatorer har tagits fram.

Detta kunskapsunderlag kommer årligen att uppdateras och revideras.

Mål 1:

Ingen fattigdom

- Säkerställa att Kalmar läns invånare har makt och inflytande över sin hälsa.
- Motverka fattigdom genom specifika insatser i utsatta socio-ekonomiska områden.
- Ha en kollektivtrafik som är öppen för alla.
- Se till att den utbildning som ges i länet ska vara tillgänglig för alla.
- Genom gemensamma mål arbeta för en god, jämställd och jämlik hälsa för invånarna.
- Verkar för att länets invånare får lika rätt till grundläggande tjänster, teknologi och ekonomiska resurser samt till arbete.

Strategier och handlingsplaner:

Trafikförsörjningsprogram Kalmar län 2025–2033

Handlingsprogram för kompetensförsörjning 2024–2027

Bredbandsstrategi för Kalmar län 2018–2025

Indikatorer:

Socioekonomiskt index

Andel med låg inkomststandard (0–19, 20+)

Andel med låg ekonomisk standard (0–19, 20+)

Sysselsättningsgrad

Långtidsarbetslöshet

Ohälsodagar

Andel med förgymnasial, gymnasial och eftergymnasial utbildning

Mål 2: Ingen hunger

- Ha en hållbar livsmedelsproduktion och motståndskraftiga jordbruksmetoder.
- Investera i infrastrukturen på landsbygden och forsknings- och rådgivningstjänster för jordbruken.
- Genom riktade insatser och samverkan med olika aktörer, stödja invånarna till hälsosamma levnadsvanor.

Strategier och handlingsplaner:

Växande värde. Livsmedelsstrategi för Kalmar län 2016–2025

Livsmedelsstrategi för Kalmar län, handlingsprogram 2023–2025

Indikatorer:

Andel med fetma och övervikt (BMI 25+)

Andel med låg inkomststandard

Socioekonomiskt index

Bruttoregionprodukt (BRP)/sysselsatt

Energianvändning/ Bruttoregionprodukt (BRP)

Medianinkomst

Mål 3: God hälsa och välbefinnande

- Genom riktade insatser och samverkan med olika aktörer stödja invånarna till hälsa, bland annat genom främjandet av hälsosamma levnadsvanor.
- Verka för en samhällsplanering och transportinfrastruktur som främjar hälsa och leder till färre olyckor.
- Minska andelen farliga ämnen som vi exponeras för i vardagen.
- Samarbeta i länet för att möta invånarens behov av att uppleva eller utöva kultur, idrott, folkbildning och andra aktiviteter som bidrar till en meningsfull fritid.
- Stödja civilsamhället som har en viktig roll att fånga upp och möta behov där offentlig sektor inte har tillräcklig kunskap eller kapacitet.

Strategier och handlingsplaner:

Regionalt handlingsprogram för suicidprevention i Kalmar län 2023–2025 (Ny 2026)

Regional ANDTS-strategi Kalmar län (alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter samt spel om pengar) | Länsstyrelsen Kalmar län

Integrationsstrategi för Kalmar län | Länsstyrelsen Kalmar län

Strategi - Öka ungas sociala inkludering

Handlingsplan för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i Sydöstra sjukvårdsregionen (SÖSR) 2025–2029

Regional transportplan 2022–2033

Region Kalmar län kulturplan 2025–2028

Indikatorer:

Socioekonomiskt index

Valdeltagande i regionval

Sysselsättningsgrad/lång-tidsarbetslöshet

Andel med lågt socialt deltagande och som saknar emotionellt stöd

Andel som avstår från att gå ut ensam och som saknar tillit till andra
Medianinkomst
Andel som anser sig ha god självskattad hälsa/gott psykiskt välbefinnande
Andel som är behöriga till gymnasieprogram
Andel som slutför gymnasiet inom 4 år
Andel UVAS (unga som varken arbetar eller studerar)
Diverse indikatorer från ungdomsenkäten LUPP
Andel invånare i trångboddhet
Antalet deltagartillfällen i fysiska aktiviteter per invånare
Deltagande i kulturaktiviteter
Medellivslängd
Suicid per 100 000 invånare

Mål 4: God utbildning för alla

- Arbeta långsiktigt med insatser för att matcha arbetsmarknadens behov av utbildning och kompetens i länet.
- Se till att utbildning av god kvalitet är inkluderande för alla då det är en av de viktigaste grunderna för välbefinnande, hälsa och jämställdhet i varje samhälle.
- Genom kultur utveckla barn och ungas skapande och kreativa förmågor som insatser för bildning och livslångt lärande.
- Ge alla goda förutsättningar för att gå ut gymnasiet med godkända betyg.
- Förbättra förutsättningar för det livslånga lärandet inom alla grupper i samhället.
- Verka för att uppväxtvillkoren för länets barn är goda och jämlika.

Strategier och handlingsplaner:

Handlingsprogram för kompetensförsörjning 2024–2027

Relevant – En strategi för samverkan mellan skola och kultur i Kalmar län

Indikatorer:

Andel som är behöriga till gymnasieprogram
Andel som slutför gymnasiet inom 4 år
Andel vidareutbildar sig inom 3 år efter gymnasieexamen
Andel med förgymnasial, gymnasial och eftergymnasial utbildning
Antal examinerade från yrkeshögskolor

Mål 5: Jämställdhet

- Bidra till att kvinnor och män, flickor och pojkar ges lika möjligheter till makt och inflytande, rättigheter och skyldigheter.
- Verka för att politisk, ekonomisk och social jämlikhet mellan kvinnor och män.
- Stödja att kvinnor fattar beslut och deltar i ledande roller.

Strategier och handlingsplaner:

Ett jämställt Kalmar län 2017–2027 | Länsstyrelsen Kalmar län

Att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor - Regional handlingsplan för Kalmar län 2024–2026 | Länsstyrelsen Kalmar län

Indikatorer:

Andel kvinnliga chefer och egenföretagare
Sysselsättningsgrad per kön
Medianinkomst per kön
Utbildningsnivå per kön
Föräldradagar per kön
Ohälsodagar per kön
Utsatthet per kön

**Mål 6:
Rent vatten och sanitet**

- Säkra att länets vatten finns av god status och i rätt mängd.
- Verka för en hållbar och effektivare vattenanvändning, en säker vattenförsörjning och en förbättrad vattenkvalitet i länet.
- Arbeta för att minska invånarnas och företagens nyttjande av vatten som resurs.
- Öka landskapets vattenhållande förmåga.
- Ha god beredskap för att under längre tid säkra grundläggande behov av vatten.

Strategier och handlingsplaner:

Regional vattenförsörjningsplan för Kalmar län 2024–2030 | Länsstyrelsen Kalmar län
Kalmar läns åtgärdsprogram för miljömålen 2023–2027 | Länsstyrelsen Kalmar län
Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027 Södra Östersjöns vattendistrikt | Vattenmyndigheten Södra Östersjön
Delåtgärdsprogram mot torka och vattenbrist 2022–2027 Södra Östersjöns vattendistrikt – Vattenmyndigheten Södra Östersjön

Indikatorer:

Grundvattenförekomster med god status
Vattendrag med god status

**Mål 7:
Hållbar energi för alla**

- Verka för ett hållbart energisystem som har förmågan att, långsiktigt och uthålligt, leverera energi, där efterfrågan finns, i rätt tid och i tillräcklig mängd, i den utsträckning det är samhällsekonomiskt effektivt.
- Öka produktionen av förnybar energi.
- Välja fossilfri energi i fastigheter, verksamheter och transporter.
- Stödja forskning, teknik och investeringar för ren energi.
- Energieffektivisera i bostäder och lokaler.

Strategier och handlingsplaner:

Fossilbränslefri region 2030 - Handlingsprogram 2026–2028.
Klimat- och energistrategi för Kalmar län 2025–2030 | Länsstyrelsen Kalmar län
Sydosttriangeln - En territoriell strategi för hållbar urban utveckling i sydöstra Sverige
Kalmar läns åtgärdsprogram för miljömålen 2023–2027 | Länsstyrelsen Kalmar län

Indikatorer:

Energianvändning/ Bruttoregionprodukt (BRP)
Bruttoregionprodukt (BRP)/sysselsatt
Fossiloberoende bilar
Andel fossilfritt i energianvändning
Andelen förnybar energi av energianvändningen per år

**Mål 8:
Anständiga arbetsvillkor**

- Främja en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt hos näringslivet genom innovation, resurseffektivitet och stöd för omställning.
- Stärka den digitala utvecklingen och möjlighet till mobil uppkoppling i länet.
- Fortsätta arbeta genom olika stödsystem för att främja attraktiva arbetsgivare.
- Främja etableringar av företag och attrahera kompetens.
- Använd avtal och upphandlingar som underlag för att ha kontroll på affärs- och underleverantörskedjor.
- Utökad samverkan mellan skola och arbetsliv.

Strategier och handlingsplaner:

Strategi för smart specialisering 2021–2027
Handlingsprogram för kompetensförsörjning 2024–2027
Bredbandsstrategi för Kalmar län 2018–2025
Växande värde. Livsmedelsstrategi för Kalmar län 2016–2025
Livsmedelsstrategi för Kalmar län, handlingsprogram 2023–2025
Besöksnäringstrategi Kalmar län 2022–2030
Handlingsplan besöksnäringen 2025–2027

Indikatorer:

Sysselsättningsgrad
Långtidsarbetslöshet
Medianinkomst
Andel kvinnliga chefer
Bruttoregionprodukt (BRP) per sysselsatt
Energianvändning/ Bruttoregionprodukt (BRP)
Andel UVAS (unga som varken arbetar eller studerar)
Utbildningsnivå kopplat till yrkesstruktur
Tillgänglighet bredband

**Mål 9:
Hållbar industri, innovation och infrastruktur**

- Bidra till inkluderande samhällsplanering
- Samplanera för att skapa starka stråk med mobilitetslösningar kring bebyggelse och markområden.
- Öka hållbarheten inom företag och gällande infrastruktur.
- Uppmuntra till forskning och innovation.
- Stimulera arbetet med teknikutveckling, grön omställning och cirkulär ekonomi.
- Använd rena och miljövänliga tekniker.

Strategier och handlingsplaner:

Regional transportplan 2022–2033

Handlingsprogram transportinfrastruktur Kalmar län 2024–2029

Regional cykelinfrastrukturplan 2023–2033

Fossilbränslefri region 2030 Handlingsprogram 2026–2028.

Regionalt serviceprogram för Kalmar län 2020–2024

Skärgårdsprogram för Östergötlands och Kalmar län

Trafikförsörjningsprogram Kalmar län 2025–2033

Bredbandsstrategi för Kalmar län 2018–2025

Sydosttriangeln - En territoriell strategi för hållbar urban utveckling i sydöstra Sverige

Indikatorer:

Andelen innovativa företag

Energianvändning/ Bruttoregionprodukt (BRP)

Bruttoregionprodukt (BRP)/sysselsatt

Andelen innovativa företag

Andel KIBS

Tillgång bredband och kollektivtrafik

Mål 10:**Minskad ojämlikhet**

- Arbeta för ett jämlikt samhälle som bygger på principen om allas lika rättigheter och möjligheter.
- Verka för en rättvis fördelning av resurser och ekonomiskt, socialt och politiskt inflytande i samhället.
- Arbeta med jämlikhet för att minska risken för konflikter och främjar alla människors möjlighet att delta i och att påverka samhällsutvecklingen.
- Arbeta efter principen om allas lika värde och rättigheter är styrande för det offentliga stödet i samhället.

Strategier och handlingsplaner:

Strategi - Öka ungas sociala inkludering

Integrationsstrategi för Kalmar län | Länsstyrelsen Kalmar län

Indikatorer:

Andel låg inkomststandard, sysselsättningsgrad efter bakgrund

Socioekonomiskt index

Upplevd trygghet

Demografisk försörjningskvot

Utbildningsnivå efter bakgrund

Valdeltagande efter bakgrund

Tillit till andra

Mål 11: Hållbara städer och samhällen

- Främja nationell och regional samhällsplanering samt hållbara transportsystem som är tillgängliga för alla.
- Bidra till att skydda länets kultur- och naturarv.
- Rikta uppmärksamhet mot behoven hos människor i utsatta situationer, kvinnor, barn, personer med funktionsnedsättning samt äldre personer i samhällsplaneringen.
- Genom en god samhällsplanering stödja befolkningens hälsa.
- Anpassa samhället till redan pågående klimatförändringar, som bland annat torka, skyfall och översvämningar för att mildra de negativa effekterna av naturkatastrofer.
- Nyttja naturresurserna mer effektivt för att öka motståndskraften och göra länet rustat för kriser och naturkatastrofer.
- Säkerställ en god bostadsförsörjning som innebär att alla har sin plats på bostadsmarknaden.
- Utveckla bostäder, arbetsplatser och service i kollektivtrafikens noder och stråk för att uppnå resurseffektivitet och en mer hållbar samhällsplanering.
- Skapa livsmiljöerna som är stimulerande, trygga, rika på upplevelser och främjar möten mellan en mångfald av människor.
- Ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av avfall för att minska städers miljöpåverkan.
- Säkerställa att invånare i hela länet har god tillgång till grönområden och rekreativa miljöer.

Strategier och handlingsplaner:

Regional transportplan 2022–2033

Handlingsprogram transportinfrastruktur Kalmar län 2024–2029

Regional cykelinfrastrukturplan 2023–2033

Regionalt serviceprogram för Kalmar län 2020–2024

Strukturbild Kalmar län 2040

Trafikförsörjningsprogram Kalmar län 2025–2033

Bredbandsstrategi för Kalmar län 2018–2025

Besöksnäringstrategi Kalmar län 2022–2030

Handlingsplan besöksnäringen 2025–2027

Region Kalmar län kulturplan 2025–2028

Plattform för utveckling av kulturarvet i Kalmar län

Sydosttriangeln - En territoriell strategi för hållbar urban utveckling i sydöstra Sverige

Indikatorer:

Demografisk försörjningskvot

In- och utpendling

Tillgänglighet till kollektivtrafik och bredband

Tillgänglighet till vatten med god status

Socioekonomiskt index

Närhet till naturskyddat område

Andel fossiloberoende bilar

Insamlat kommunalt avfall per invånare

Balans på bostadsmarknaden

Invånare i trångboddhet

Nystartade företag

Kunskapsintensiva företag

Mål 12: **Hållbar konsumtion och produktion**

- Verka för en hållbar konsumtion och produktion.
- Ställa om till en mer cirkulär och resurseffektiv ekonomi grundad på förnybara råvaror och ersätta utsläpp av farliga ämnen med hållbara alternativ.
- Sträva efter att minska miljö- och hälsofarliga ämnen i produkter.
- Förebygg uppkomsten av avfall genom återbruk och återvinning.
- Ställ relevanta krav vid upphandlingar.
- Utveckla en hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.

Strategier och handlingsplaner:

Besöksnäringstrategi Kalmar län 2022–2030

Handlingsplan besöksnäringen 2025–2027

Växande värde. Livsmedelsstrategi för Kalmar län 2016–2025

Livsmedelsstrategi för Kalmar län, handlingsprogram 2023–2025

Handlingsplan för kulturella och kreativa branscher 2025–2028

Fossilbränslefri region 2030 Handlingsprogram 2026–2028.

Sydosttriangeln - En territoriell strategi för hållbar urban utveckling i sydöstra Sverige

Indikatorer:

Insamlat kommunalt avfall per invånare

Avstånd till skyddad natur

Utsläpp växthusgaser

Energianvändning/ Bruttoregionprodukt (BRP)

Bruttoregionprodukt (BRP)/sysselsatt

Mål 13: **Bekämpa klimatförändringar**

- Minska länets negativa miljöpåverkan, öka länets beredskap för att hantera klimatförändringar och anpassa länet till nya förutsättningar.
- Anpassa samhället till redan pågående klimatförändringar, som bland annat torka, skyfall och översvämningar.
- Nyttja naturresurser mer effektivt för att öka motståndskraften och göra länet rustat för kriser och naturkatastrofer.
- Minska den negativa miljöpåverkan i transportsystemet, som är länets största källa av fossila klimatutsläpp.
- Bli en fossilbränslefri region.

Strategier och handlingsplaner:

Klimat- och energistrategi för Kalmar län 2025–2030 | Länsstyrelsen Kalmar län

Fossilbränslefri region 2030 Handlingsprogram 2026–2028.

Sydosttriangeln - En territoriell strategi för hållbar urban utveckling i sydöstra Sverige

Kalmar läns åtgärdsprogram för miljömålen 2023–2027 | Länsstyrelsen Kalmar län

Indikatorer:

Andel fossiloberoende bilar
Andel fossilfritt i energianvändningen
Utsläpp växthusgaser
Resor kollektivtrafik

**Mål 14:
Hav och marina resurser**

- Samverkan över gränser mellan kustregionerna i södra Östersjöområdet.
- Bidra till ett friskare hav och ett hållbart Östersjön.
- Tillsätt resurser för att främja ett välmående i länets vattendrag, sjöar och i Östersjön.
- Minska övergödning som leder till igenväxning och algblomning.

Strategier och handlingsplaner:

EU:s Östersjöstrategi
Handlingsplan för EU:s Östersjöstrategi
Skärgårdsprogram för Östergötland och Kalmar län
Kalmar läns åtgärdsprogram för miljömålen 2023–2027 | Länsstyrelsen Kalmar län

Indikatorer:

Kvävebelastning på Östersjön
Fosforbelastning på Östersjön

**Mål 15:
Ekosystem och biologisk mångfald**

- Verka för att skydda, bevara och restaurera den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer.
- Främja ett hållbart nyttjande av ekosystem på land och i vatten.
- Planera för en mer variationsrik skog, med rätt träslag på rätt mark.
- Sköta länets rika ängs- och betesmarker för att bevara mångfalden.
- Anpassa skogsbruket och viltförvaltningen så att både skogen och viltet trivs och att skador minimeras.

Strategier och handlingsplaner:

Smålands skogs- och trästrategin
Kalmar läns åtgärdsprogram för miljömålen 2023–2027 | Länsstyrelsen Kalmar län

Indikatorer:

Avstånd till skyddad natur
Vattendrag med god ekologisk status
Grundvattenförekomster med god ekologisk och kemisk status

Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen

- Verka för det demokratiska samhällets utveckling.
- Bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.
- Skapa förutsättningar för mötesplatser, social sammanhållning, upplevelser, gemenskap och demokratiska samtal genom ett varierat och livskraftigt kulturliv-, fritidsutbud och civilsamhälle.
- Förebygg och bekämpa mäns våld mot kvinnor
- Verka för tillgång till trygga och hälsofrämjande livsmiljöer som uppmuntrar till aktivitet och social gemenskap

Strategier och handlingsplaner:

Region Kalmar län kulturplan 2025–2028

Relevant – En strategi för samverkan mellan skola och kultur i Kalmar län

Regional biblioteksplan 2025–2028

Sydosttriangeln - En territoriell strategi för hållbar urban utveckling i sydöstra Sverige

Att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor - Regional handlingsplan för Kalmar län 2024–2026 | Länsstyrelsen Kalmar län

Integrationsstrategi för Kalmar län | Länsstyrelsen Kalmar län

Indikatorer:

Andel som avstår från att gå ut ensam

Andel som litar på andra i sin närhet

Valdetagande

Mål 17: Genomförande och globalt partnerskap

- Stärk innovation och förnyelseförmågan i näringslivet för att kunna möta förändringar i omvärlden.
- Samverka och kraftsamla i större geografier med grannregionerna, nationellt och internationellt.
- Ta tillvara kreativitet och idéer i såväl nystartade som i befintliga företag.
- Stödja företag som vill exportera och utveckla sina marknader internationellt
- Arbeta strategiskt med uppkopplingar mot nationella och europeiska satsningar.
- Utveckla stödsystemet och tillgängliggöra innovationsmiljöer och inkubatorer för utveckling och test av nya idéer.

Strategier och handlingsplaner:

Strategi för smart specialisering 2021–2027

Besöksnäringstrategi Kalmar län 2022–2030

Handlingsplan besöksnäringen 2025–2027

Sydosttriangeln - En territoriell strategi för hållbar urban utveckling i sydöstra Sverige

Indikatorer:

Andelen innovativa företag